

Đe-wezoo cayoo ne qe-eso setoo kpelekuu takayay taa tom kienitoo

2-8 JUILLET

LUKA 6-7 | CY AAT MCCTS 3W1 QBM MÍN

“Տօջ կայսեր լախ”

(Luka 6:37) “Itaaycđi lalaa t m ne pataaycđi mi-ndu đ đc, itaaku lalaa t m, ne pataaku mi-ndu đ đc. Ikpey lalaa pa-kw  ekim ne paakpey-mi đ đc.

nwtsty, Luka 6:37 ycc tct mct kuzisitc

Ikpey lalaaa pa-kιwεεkιm nε paakpey-mi qčqč: Yaa
“Iyele lalaaa nε peyebi-mi.” Greεekι tčm piye nđl
pεdεzιy se “kraχu nε kρeχu” yç, qιwιly qčqč “yebu”
ezl “peyekuu εyυ yaa palzυυ εyυ salaka taa yç.”
Mayaχ kane ka-taa, ezuma Yesu yccday ‘tčm hoo’ nε
‘lalaaa tčm koo’ tčm nε elabini tυmιyε Greεekι tčm piye
nđl yç, piwιly se εyυ eyele mbu palaba nε padvunι-
qιwιzιyε naqlye yç pi-tčm, paa piρozaa se εhɔ weyi
εdυ-ι qιwιzιyε nđl yç ε-niŋgbaaŋ yaa εhεyι-ι pi-lone
taa yç.

w08 15/5 9-10 § 13-14

Iðkü kibandu labu kpam

13 Yesu heyig-du Maatiyee te Evangelim taa se: "Itaaycodi lalaa tom ne pataaycodi mi-ñindu." (Mat. 7:1) Luka ñekedaa se Yesu yocdaa se: "Itaaycodi lalaa tom ne pataaycodi mi-ndu qabqab, itaaku lalaa tom, ne pataaku mi-ndu qabqab. Ikpey lalaa pa-kwéekum ne paakpey-mi qabqab." (Luka 6:37) Kajalay punzi minuu taa Farisi mba tijaxni paytu ndu tutlu noo kudumay ne Masu yo ti-ccy ne bacycduu yaa rahuu lalaa tom. Yesu tom welisiyaa mba palakay mbu yo, riwhee se peyele lakasi nzi ne 'pekpey lalaa pa-kwéekum' pi-tobuu se pekpey-wé mbu palaba ne raqun-wé díwiziyee yo. Ezli qlitem naas yo, Isra eni qabqab apostoloo Pööli tasli-du krayu ne kreyu yoo.

¹⁴ Ye Yesu təm krepelkiyaa təcceli kragu ne krepku yə, pisegtiq εγαλια λαλαν παρα φρεσκα μηνι. Yesu uccada se: “λυγανου λαλαν τομ γραπτου μηνι γα, μην φρεσκα πακαγι μι-ηνιδυ γραπτου, ne imazgizl λαλαν ne kumayzus ηησ γα, ηησ φρεσκα πακαγινι-μι mayzinou.” (Mat. 7:2) Wetu yaa ñamtou ndu qiwenei εγαλια λαλαν γα, ndu φρεσκα βεωξηνι-φρεσκα.—Gal. 6:7.

(Luka 6:38) Iha ne paaha-mi, ihay lalaa hau mbo
yo, mbo qdqc pakay-mi hau ne puqcc-mi. Mbo
buoyu qdqc ikeydiq ne saqay eta ne ihay yo, eta
pekediyina ne paha-mi.”

nwtsty, Luka 6:38 ycc tcm kisozit

Iha: Yaa “iwee hau yoo.” Greeki tɔm piye nq̄l pədəz̄l cīne yoo, q̄lwlq̄ “hau,” εις pituke hau tam kud̄um, p̄tuke mbu p̄ewey pi-labu yoo tam yo.

(Luka 6:38) Iha ne paaha-mi, ihay lalaa hau mbu yo, mbu qabca pakay-mi hau ne puqcc-mi. Mbu puqya cayuq ikiendiy ne caqay eta ne ihay yo, eta pekedyina ne paha-mi.”

nwtsty. Luka 6:38 יְכַסֵּת מִצְרָיִם

caðay [m̥i-kabısı, nwt]: Grekečki təm piye nəqli rəqəzəl cüne yə, qı-lətəbəsən is se “m̥i-lañiyə,” ələ cüne is, qıwılıç kabısı nəzi paðuwax pı-yəcə tokonaa yəcə ne lañiyə taa kiñ yə. Tadiyə laðaa nabeyə yakay wondu ne paðuw pı-yəcə tokonaa kabısı nəzi sı-taa ne pisuu; pitala la-kası nəzi təm loyax kane kawılay.

Điñiñi fezuu taa ñim

(Luka 6:12, 13) Yesu liwa ekpa puu yoo se etimil ne ewee etimiyeni Eso doo taa. ¹³ Pliñandaa le, eyaa e-tom moyaa ne epali pa-taa eyaa hiu ne naale se eyaa-wé se apostoloowaa:

w07 1/8 6 § 1

Σε πινακίδα η οποία απεικονίζεται στην επόμενη σελίδα, παρατηρήστε την παραπομπή της λέξης "εγώ".

Yesu krapakay alwaatu sakiyé ne etimiy dño dño. (Yohananesi 17:1-26) Poco Yesu lizig eyaa 12 mba röküm ne papisi ε-τε apostoloowaa Ie, ‘ekpa run yoo se etimni Ἐστὶ δοῦς πίλιμ.’ (Luka 6:12) Paa piticeyl se eyo ekparay dño pilim ne etimni Ἐστὶ γάρ, mba reke fezuu taa eyaa yoo, ramazgizuni Yesu. Poco ne pakparay lımayza sccsna naaye pe-wezun cayu taa Ie, pakpakay alwaatu ne patimiynti Ἐστὶ, peyeki pa-ti se Ἐστὶ etijni e-fezuu kiqedeu yoo ne ewil-wé nūmoo ne pakparay lımayza wena ayeki ne pa ne Ἐστὶ pa-taabalye cevlesi yoo.

(Luka 6:40) ተመሬው ተስፋል ወጥያውን እና ተመሬው ማረጋገጫ ይችላል

w08 15/3 31 § 7

Luka takayay taa lūmayza ancsas

6:40. የሚያა se ይመት ወለን ዝሏል አካላሁ ተባኑ መል
ወለኑን-ቱ ያ. የዚህ se ይመት ጥሩ ነኝ እና ስህነስ ያ-የ-ቱ ይ-ቻ-ር-ር.

9-15 JUILLET

LUKA 8-9 | CY AAT MCTCS3 3W1D QBM MÍ

“Εβε Yesu wayi tuiusua pozus?”

(Luka 9:57, 58) Λέτε γάρ τούς αὐτούς, ἵνα μετακόψωσιν τὸν Ιησοῦν: “Paa

le ነውoki ፍዴስ, ማንተናለሁ-ሱ.”⁵⁸ Yesu se: “Pudunaa wenu የጊዜ ተተይ, ይርዳል ሁማስ ወይም ቀልዴል, የሚለ ይህ Piyalo ፌይሳን አሁን ማረጋገጫ.”

it-2494

Đandu

Takayay mayu nocoyo heyi Yesu se “Tcm wiliyu, paa njwoki le yo, mantuŋj-ŋ” le, Yesu cosi-i se: “Kayısı wena pçŋ se sisuu t-taa ne esçdaa suması weni qandu ne sisuu t-taa, [Ele] eyo Piyalu feyni dende esqdu ε-ñis yç.” (Mat 8:19, 20; Luka 9:57, 58) Yesu tñjñi tcm tñne t-ycç ne ewili abalu enu se ye escclaa se etiŋ enu wayi yo, riwëe se eyele mbu mbu eyaa ñiñiŋ ejadę qmne q-ly-cc yç pi-tcm ne etaa Yehowa liu kiya. Yesu yccdi ezima riþczzu se ε-wayi tñjyaa itaa Yehowa liu kiya yç pi-tcm qa-Caa ña weyi ñjwe esçdaa yç adima taa alıwaatu ndu eheyi-wë se þccdzi Esa se, “Ha-ðu cncs qa-kiyaku tccnay” yç. Ruyç eheyi-wë qđqđ se “ml-taa weyi eekiziq ε-ñim kpeekpe yç, eeřiziq ne ekë mcn-tcm myu.”—Mat 6: 11; Luka 14:33.

(Luka 9:59, 60) Eheyi Ielu se : “Tunj-m.” Elε cosi-i se: “Ha-m nūmōu ne mowolo menpi man-caa ne pucō.” ⁶⁰ Yesu cosi-i se: “Yele sidaa pi pa-sidaa. Nē yā, wolo ḥnsisi ይርሃ kewiyay tōm.”

nwtsty, Luka 9:59, 60 ց տ կ ս կ ս կ ս

yaa p̄t̄la q̄q̄b̄ ȳ, eekpadlyū kikpadlyū ełe etisibuta. Ye m̄bu, p̄t̄lu se Yesu kaawee ne eheyij abalo enu se eyele ε-h̄cu taa ñuma lalaa mba peke siqaa fezuu taa ȳ ne p̄ccōn ε-caa ȳc ne p̄t̄kōc p̄t̄suntu alwaatu ndu eslik̄ ne p̄lrczun se pepim̄-i ȳ. Ye abalu enu etiŋ Yesu wayi koȳ, piwily se ewee ne εd̄j̄i wezuu maaten̄ nūm̄u taa ne **Ess** esindaa le, εetaslȳ k̄eu siq̄u fezuu taa. T̄m̄ ndu Yesu cosi abalo enu ȳ, twilaa se p̄uc̄ ne εȳ cayn̄ ε-esa fezuu taa le, p̄ceyaa se esli **Ess Kewiyay** kajalay lone taa ne esusi k̄-t̄m̄ paa le ne paa εzimtaa.

(Luka 9:61, 62) Nccyu qabq heyi-i se: "Mankay-η tñjou, Kibaglu, kele yeli-m ne mowolo mensee man-dlyia taa mba ne puwo." ⁶² Yesu cosi-i se: "Weyi eñpki hakuu se xhayiq ne eyele ekisiyini ε-wayi yç, etimunü Esä kewiyax."

nwtsty tε multimédia

Hadau

Ծոյ զօյ լէ, թս բայց նո ոչ եւս նծ կանայ
ոչ էլք զօյ չը, թիս լէ, հաջա բայց հաջաւ. (Ըստ
sgd-F, partie 19) Բայ տա լէ, յե բանուց ոչ պալա
հակու կշոյ, զօյ զօյ լէ, պակակ զաւ նակոյս ոչ
բըշեցի կլ-հօց տա ոչ պատս կակպալայ ոչ պակպայ
զաւ դոյ կլ-սոց պատս կակպալայ չը ոչ պատմու զաւ
լեռու ոչ պատմու զաւ կուս ոչ կրու կովոմդյու յա
կրու նայե ոչ ահօյ-կո. Հաջու տեղ եւս հովանու լէ,
զայս զօմայ. Պշտու հաջա անդա ոնդ չամ սիմ
սամուց չը լի-լոմ Ebree Masl. (Th 14:18; Iza 2:4;
Yer 4:3; Mik 4:3) Եսու կրայ հաջաւ տա կիզայ սակուց
ոչ ըալուն լոմ կւշոյլու սակուց. Տանիւ տումուց մես
հաջաւ թշոս չը ոչ ըալուն չշումա թշոյա ոչ չամ տուն
չ-այուլ ոչ չ-լայուլ պիլմ չը. (Luka 9:62) Յե հաջու տիկա
հովս ոչ ըալուն նցա կա-տա ըալուն չը սամուց չը, չըրիզ
ոչ ըալուն հանու ոչ ատսուլ. Մես գծոյ Քրիստո այս
տիլու այս սեկայ չ-հովս ոչ չ-տումուց չը, թւեյնա ոչ
սեկայ մոնս Էօ Կեվիայ.

w12 15/4 15-16 § 11-13

SEE Yehowa ne lanlye pilim paa ezimtaa

¶ 11 Pisa ne qina lej weyi Yesu kidaus kune kirkpelikig-
du yu kpayi kpayi le, iyele ne qitazi ki-taa pazl.
Dikpay se haqdu noocyu we ε-hayum taa ne εhayuq.
Aliwaatu ndu ewee ne εhayuq le, ediqni mayzun qdqd
ε-hcu taa mba, ε-tabalaa, ne εyaa lalaa mba eyebi
qlyia yu p-ucc; e-liu we qdqd tccnay, minziiki, kogo-
ye ne kuzotuu ngu kiwe qlyia yu. εhayu cabl le, wondu
ndu ti-ucc mayzun kedel esay yele ne “ekisiyngi ε-wayl.”
Paa piisay tuma sakiy় se haqdu enu ela puc ne
poduu domax yu, εzuma etuka nnu ne ε-tumiye yu,

پىكايىش sam se روڭىسى چۈمىغى. Ritbu feyl se ئىزىملا
هادى ئىن ئىتىرىزى نى ئەپكىلى ئەتى يى، ئەنۇندۇ تاا ئەكايى-
لابۇ نى لەلەن.

¹² كىداو كونە كىلابى نىڭ كۈنىمەيى نى سۆنچ Kristu mba
wetu. Papirizg pakpary hađu enu ne ramayzini Kristu
tu weyi riňay esa ycc yem se elakى ئە-ئەسە setu tumiyە
camiyە yى، ئە ئەسە fezuu taa kادە nadiyە taa yى.
Dikpay se koobu nىچىنى wە kerekpeka ئەسە setu tumiyە
taa siňj. Ewoki kediyzisi ne esusuu tۆm döñ döñ، ئە
ئە-ئەماجza wە ejadە ycc leleñ nis ycc، ئە-لەنجىيە taa lە،
e-liu wەs se eni leleñ eni. Paa koobu enu esetem ئەسە
setu tumiyە labu riňi sakiyە yى، piterjna se “ekisiň-
ni ئە-way” ejadە ycc wondu ndu e-liu wەs yى ti-ycc.
Paa pişay ئەسە setu tuma sakiyە se elä yى، ئەكايى-
riżuu ne ‘ئەپكىلى wezuu tۆm kpam’ ne piyekى ne esetasig
wەs kerekpeka fezuu taa tuma labu taa. (Fil. 2:16,
nwt) ئىزىملا koobu enu etipizi ne ئەپكىلى ئەتى yى، بىيىچى
lە، Yehowa weyi eke “hayim tu” yى ئە-taa ئەكايى-
لابۇ نى leleñ.—Luka 10:2.

¹³ لەن weyi piňkerelekiq-đu yى ئە-taa tu kpayi kpayi. Ye
qىۋە kerekpeka egبەيە taa tuma labu taa، ezi tۆm su-
suu ne kediyzisi wobu mbu yى yى، qىمىنى samtu. Elە
ye qىسىلاa se qىسىي Yehowa ne qادا-لەنجىيە pilim koyى،
tuma ana a-labu deke tumay. (4 Aw. 25:1, 2, 27) Ye
Kristu tu nىچىنى ئەسەse ne “ekisiňni way” ئە-لەنجىيە taa;
pi-tىbun se, ye ئەسەse ne emayzىy mbu eyebini wayi yى
ti-ycc ئە-لەنجىيە taa ne e-liu wەs riňi se elä ejadە ycc
mba lakasi hەcلىنى naکuyu yaa koyى، riňili se ئە
ئەسە pa-taabalye wە kادە taa. (Luka 17:32) Ye
‘qادا-تىا ئەپرەندىلىنى كىدەكەدىم ne qىنىنى mbu riňe
camiyە yى kpam’ yى، pi-deke piyekina ne ‘qىمىنى ئەسە
Kewiyay.’ (Roma 12:9; Luka 9:62) Bىيىچى lە، riňe se
qادا-تىا payi qىňay pana ne Satan ejadە taa nabuyu
staadig-đu nومۇنى se qىسىي Yehowa ne lańjىy pilim.
Paa pilaki-đu ezi lakasi nasili wە leleñ siňj، yaa
paa pilaki-đu ezi Satan ejadە ycc wondu natuyu wە
wazay siňj koyى، qىتاaha nومۇنى ne tiyeli ne qىyele
Kewiyay tuma suu kajalay lone taa.—2 Kor. 11:14; *kali*
Filiipi 3:13, 14.

دەنلىنى fezuu taa نىم

(Luka 8:3) Yoana, Kuza halu, Eroodi نىم yى
cىنلىي، Suzaana ne halaa cabi qىقى، mba
paslaynay-wە ne pa-نىم yى.

nwtsty, Luka 8:3 يىڭىزىلىنى كىسىلىنى

paslaynay-wە: Yaa “pađuwaخ-wە ىم؛ pađuwaخ-wە
nesi.” Greek tۆm piye *diakone’o* wەliy ئىيىا lalaa
tomnay ycc kicseyim qede cىننى، ezi tۆننay han yaa

tۆننay labu mbu yى. Palabunu tۆm piye كۈنىمەيى
ndi tumiyە Luka 10:40 taa (“tumiyە” labu); Luka
12:37 taa (‘ilm qۇنى’); Luka 17:8 taa, *nwt* (‘ilm qۇنى’);
Tuma 6:2 taa (‘tۆننay tayuu’). Ne tۆm piye ndi,
qىرىزىq qىقى ne qىلىلى tuma leena wena payi palaku
eyi nىچىنى se pasinu-i yى. Cine lە، pewee pawilq ئىزىملا
halaa mba paya pa-hila kalit 2 ne 3 taa yى، pasinu
Yesu ne ئە-تۆمكىرىلىكىيaa se pişa ne pala tumiyە
ndi ئەسە qۇ-we yى camiyە yى. Halaa mba patinu
pa-lakasi ycc ne pasa ئەسە; pa-lakasi nzi silkedini ئەسە
qىقى، Bىyىچى eyeba ne pama pa-camiyە lakasi nzi sil-
tۆm Bibi taa se ئە-سەyaa lalaa ikali sil-tۆm. (Adu 19:17;
Ebr 6:10) Rەcىday halaa nabeyi tۆm Mat 27:55 ne
Mark 15:41 taa lە، palabunu tumiyە Greek tۆm piye
كۈنىمەيى ne ndi.

(Luka 9:49, 50) Yohaneesi kray tۆm ne eheyi-i se:
“Tۆm wiliyە، qىنە eyi nىچىنى qىقىنay aleewaa ña-
hiqە taa ne qىلداڭى-i، mbu Bىyىچى yى piňi ke da ne i
qىلداڭىنى ña-wayi.” ⁵⁰ Yesu se: “Itaadaqanu-i: Weyi ئەلىغ
mi-wayi yى، ئەسە mi-ycc kana.”

w08 15/3 31 § 2

Luka takayaq taa ىلمايىza سىسەنە

9:49, 50—**ئەبە** ycc Yesu tiňaq abalu weyi ئەپقىنay
aleewa yى، paa ئە ئەتااتىنى Yesu wayi yى? Yesu
tiňaq abalu enu، mbu Bىyىچى yى piňi ke taa lە، pa-
taatىنى Kristu egبەيە. Bىyىچى lە، pitaakeni kijeyuu
se abalu enu etiň Yesu wayi ne piňi piňili se ئەسە
tisuu Yesu wayi ne piňi piňili aleewaa.—Mark 9:38-40.

16-22 JUILLET

نىم مبو پىۋە ئەتسەنە تاا ىم | LUKA 10-11

“Samaarii tu kibani yىڭىزىلىنى eduuuye”

(Luka 10:29-32) Ritse lە eyi enu، escay se piççonu-i se
eke eyi kibani ne kiđedeu، mbu lە erçozl Yesu se:
“Ake mon-koobu?” ³⁰ Ðinە ئە Yesu tuu-i eduuuye qىنە
yى se: “Ey nىچىنى lە Yeruzalem se ewoki Yeriikoo,
ne etoli milaa nabeyi nesi tەs، ne paba mabi-i ne
ئە-يىچى كrezى ne calim lە، ne peley e-wondu kerekpe
ne pacanq peqes peyebi-i، piňaki fezuu qaa. ³¹ Ritkedaa
lە، layu nىچىنى كىچىنى ئە-قىلە، ئەنە-i، ئەماa ئە-يىچى ne
edees؛ ³² cىچى kagbayaq naکeyi tەnلى ئە-قىلە، kaka qىقى
na-i ne kamaa ئە-يىچى ne kەdەs mbu.

nwtsty, te multimédia

Yeruzalem ne ئەولۇ Yeriikoo habiye

Nومۇنى ئەولۇ كىچىنى Yeruzalem ne kiwoki Yeriikoo yى،
ritbu feyl se kütüjaq ezi habiye (1) ndi qىۋە video ci-
kpeluu kونە ki-taa yى. Habiye qىنە، qىل-qaylikun cەzى

kilometanaa 20. Kilometra kudbomuu kajalaşa naķeyę we qlı-yęc. Mılaa lıqay dən dən kañimbusuun taa nə lona wena a-taa qıslı nasiyı taawee yę nə pəceki nınumcənaa, rıy়ıccı səcjanaa tikay naķeyę cakay nınumcı ńgu ki-taa nə pakandıyıç nınumcənaa yęc. Ye ńjılı Yeruzalıem yę, ńtalı Yuudee kañimbusuun tınaq yęc lı, peede Roma mba te Yeriikoo (2) kaawee. Yeriikoo tətu kibindı (3) ńaaposini Roma mba te Yeriikoo nə kilometanaa ezi naale mbu yę.

w02 1/9 16-17 § 14-15

"Etiheyiy-wę natıyu nə aduwa fęyi"

14 Nabule lı, təzı Samaarıl tu kibantu eduuuye yęc. Yesu payızınaa se: "Eyu nıccyu lı Yeruzalıem se ewoki Yeriikoo, nə etələ milaa nabeyę nesi tıee, nə raba mabıl-ı nə ε-ycı krezı nə calım lı, nə pəleq e-wondı kpeekpe nə pacan pədəe peyebi-i, plıkazi fezıu qaa." (Luka 10:30) Pılabı dəu se Yesu labını tumlye nınumcı ńgu 'kılıni Yeruzalıem nə kiwoki Yeriikoo' yę nə εñlıqı niye təm ndı ęcaq wıluu yę tı-yęc. Yesu ęccday kıdaş ńgu ki-təm lı, ęewe Yuudee, nə peede taaposini Yeruzalıem. Ye mbu, ε-təm welisiyaa kaasım nınumcı ńgu ki-təm ęyccıday yę camlye. Ęyaa tıja kaanawa se nınumcı ńgu ki-taa kaawę kađe; kɔzı kɔzı ye eyu nıccyu ędəjı ki-taa e-deke yę. Dİya naķeyę taawee ki-hıçlııı sakıyę taa, nə milaa ırızıq se papabı ęyaa ki-taa kéléu yem.

15 Pıwıes se qılysı se Yesu ęccday nınumcı ńgu kılıni Yeruzalıem nə kiwoki Yeriikoo yę ki-təm lı, ekedaa se kajalay taa lı, cɔjɔ qımnı nınumcı ńgu ki-yęc nə ędəe weyi pamabıl-ı yę ε-ycı; nə nabule qıde lı, Leevi tu. (Luka 10:31, 32) Cɔjıncıa lakay tumlye Kraqan taa Yeruzalıem nə Leevi mba ńasıqıagıı-wę. Cɔjıncıa nə Leevi mba sakıyę cakay Yeriikoo alıwaatu ndı pəfeyınlı tumlye Kraqan taa yę, mbu rıy়ıccı yę peede kaaposini Yeruzalıem nə ceeke kilometanaa 23. Ye mbu qınlıq pı-taa se cɔjıncıa nə Leevi mba paadıqıay habılyę ndı qlı-yęc. Yısi qıdçı se cɔjɔ nə Leevi tu enı paalıı Yeruzalıem; ye mbu pıwılıq se paawee poposuuni Kraqan. Rıy়ıccı lı, qılpırlıq nə qılyıcdı se, 'Pana abalu weyi milaa mabıl-ı yę lı, pamazı se esıba nə səcındı kpa-wę se ye potukuni-i yę, episıq-wę nə paamıvına se pala Kraqan taa tumlye.' (Levitiki 21:1; Kigalıı 19:11, 16) Pıwılıq krayı krayı se Yesu təm welisiyaa kaasım mbu ękraç nə ęhanı kıdaş yę camlye.

(Luka 10:33-35) Pıkedaa lı Samaarıl tu nıccyu ędəgıç nınumcı nə ęna-ı nə ırılabı-ı pıtədiyę.
34 ńjılıtılı-ı, ęñali e-hej taa nə ędu koye, etaa num

nə ęhıki krıtaŋ, etema lı, ękraç-ı ęcaqı ε-krajenı yęc, nə ewoni-i qıkötö te, nə ęcənı ε-ycı peede. **35** Teu fema lı, ękraç liidiye nasıle nə ęcəlı qıkötö mbı yę se: "Cənı ε-ycı camlye nə pıdə liidiye qıne qlı-yęc lı, maapıtsıq lı, məheylı-ı."

nwtsty, Luka 10:33, 34 yęc təm kıscızı

Samaarıl tu nıccyu: Ənqı dən lı, Yuuda mba nınjı Samaarıl mba nə pa nə we pataakanıq qama. (Yoh 4:9) Halt nabıyu taa, ye Yuuda tu ęya nıccyu se "Samaarıl tu" yę, eqıjıni-i tuu kituu. (Yoh 8:48) Halt takayaq ńga payaq se Mishna yę, koyıccıdaa se Yuuda mba ńsətəm wılyıu nıccyu ęcıdaa se: "Ye nıccyu etəcı Samaarıl mba kırınu yę, ewe ęzı weyi etəcı afa nandı yę." (Shebith 8:10) Ye Samaarıl tu nıccyu elızı aseýde təm natıyu yęc koyı, Yuuda mba ıukrakıı-tu nə palabını tumlye nə paa Samaarıl tu nıccyu ęcaq se ęsinı Yuuda tu yaa ıslabı-ı tumlye nađıyę yę elı ee-tisiy. Ezıma Yesu kaasım tete wetı ndı Yuuda mba kaawenı Samaarıl mba yęc yę, rıy়ıccı ękraç Samaarıl tu kibantu kıdaş kıne se ęwılinı-wę təm.

ęñali e-hej taa nə ędu koye [vıee], etaa num nə ęhıki krıtaŋ: Əzı Yesu ęccıdu ε-kıdaş taa yę, mbu qıdei qıdei ędəgı Luka kedi ezıma ńcənırıqı kıjıkırı yęc alıwaatu ndı tı-taa yę. Pıbu taa lı, palakayıı tumlye num nə vee nə pawayıı hej. Pađıwıay num hej taa se hej taa ęhıı (kraç-tu ńmazıqıı Iza 1:6), nə pađıvı vee se plıku kırıqı hej taa. Luka kedi qıdçı ezıma ńcənırıqı hej nə krıtaŋ se pısa nə ęwaa lıqı yę pı-təm.

qıkötö te [agıma ęlyı taa]: Gırekı təm piye ndı palabını tumlye cıne yę, qlı-təbıu lı se, "Ione ndı qlı-taa pamıvı ęyaa tıja yę, yaa Ione ndı qlı-taa ęyaa tıja woki yę." Nınumcı qımnıa nə pa-kırunı papızıq se pehiy ęlyıqı yęc Iona ana a-taa. Agıma ęlyı yęc cıcılıı cıelıq nınumcı qımnıa mbu pı-təm cıeyaq-wę yę nə ęcənırı pı-ęyaa yęc nə ęshıqııqı pı-təm.

(Luka 10:36, 37) Pa-naadozo pa-taa lı, ake weyi etələ milaa nee tıee yę e-koobu?" **37** Payıtu wılyıu cosı-i se: "Weyi ęna ε-pıtədiyę yę." Yesu heyi-i se: "Na qıdçı, wolo nə ńla mbu."

w98 1/7 31 § 2

Samaarıl tu wılaa se ęke koobu kibantu

Yesu kıdaş kıne, kıwılaa se eyu weyi ęwe siğsıx toovenim taa yę, pıtasına se ęñali ńsə payıtu lı, ęmazıqıı ńsə wetı. (Efesızı 5:1) Bibl heyi-yıı se "ńsə ęetukuu ęyaa" taa. (Toma Labı 10:34) ńımaçızıı ńsə hıçlııı ńgu ki-taa? Samaarıl tu

kibau kidaus yeu Yesu hawa yo, kwalilu se piteke da ne mba qilini ejadu kuqumduye taa, mba da ne we qlyccduu kuvonu kuqumum, yaa mba da ne we qilwe Esu setu egbeue kuqumduye taa yo, pe-deke pekeniledu koobiya. Pirozvu Kristu mba se ‘pala camiye eyaa **kpeekpe**; pitaasunl eyaa mba pa ne we pewe lone kuqumduye taa, pewenl tomnay telum kuqumum, eyaa mba pa ne we palinl ejadu kuqumduye taa yaa pa ne we pewenl tisuu kuqumum yo pe-deke.

—Galaatii 6:10.

Đιñin̄ fezuu taa ñim

(Luka 10:18) Yesu cosi-wę se: "Mana Satan lini esas
ne etčeli ezi teu nūlissuo yę.

nwtsty, Luka 10:18 ycc mct kscztsik

Mana Sataj lini esə ne etəli ezı tev nūlusuñ uç:
Təm ndu Yesu yoođaa yç, tülə natu təm; eeƿeeñ ne
eycəðsuñ eziima pakay q̄onuu Sataj ne esədaa yç pi-
təm ezı tütəm labu yç. Natu 12:7-9 kediñ esədaa you
nakuyu təm, ne keday ḥga kawılıñ se alwaatu ndu
rəqđcını Sataj ne esədaa yç pasti Mesiya Kewiyah.
Eziima Esə ha dəñ Yesu təmkəslukyaa mba pataatalı
pilim yç ne papızı rəqđcını aleewaa yç, pituu taaweeñ
se alwaatu ndu rəkəñ you labinuu Sataj ne aleewaa
esədaa yç pakay-wę wabu; təm ndu tı-yoođ Yesu ūlkay
niye.—Luka 10:17.

w08 15/3 31 § 11

Luka takayay taa lūmayza soscna

10:18—Suwe Yesu cayag ցածրած ալիքատու նու եհե-
yi ε-τօմ մոյա սակյէ սէ: “Mana Satan լու ըստ էս ա-
ռու տօկն էզ թէս նուսան ց”? Yesu տացածրած սէ
թէտմ Satan վկոնս էսօճա. Yesu բայց Կեվիյու
տօս էսօճա թնայ 1914 տա սէ թիլ թալ և թօքնու
Satan. (Natu 12:1-10) Էշմա թագաւորվենու Սatan
էսօճա, թէ Yesu ցօճի-դու էզ թէտմւ-ի վկոնս ց,
վկրչչ նու քիցի սէ Yesu եղու ε-տօմ նու դու ց-
սէ բայ նու սէ թալ թիլ էպակայ Սatan
վկոնս էսօճա.

(Luka 11:5-9) Yesu tası-wę heyuu se: “Ye mı-taa nccyu ewobi qoo hęku taa ε-egbaydu cōč, se epozı-l se: ‘Kındı-m krcıunaa naadozo, ⁶ mbu yę mə-egbaydu lınlı nımcıu ne esuu m-cı-yu ne pıyu feyi se mençeli-l’ ⁷ ne lılu cosı-i ne pi-taa kiŋ se: ‘Taahı m-cı-cc. Lıeleeęcı rađlıx teya, ma ne men- piya qılıhınaa, maapızıy kuyuu se mençeli-lı krcıunaa mba.’ ⁸ Ma, meheyiğ-mı se: Paa εekuyuu se eceli-l ε ne i pıe-egbaydiye yę cıı kocyı, εkuyuu cıı hıcmtu yę se eceli-l pıtlıa mbu eteqıx yę. ⁹ Mbu ma lı, meheyiğ-mı

se: լոշի, քըչէլից-մի, լենիւ, լոայ, ամ շնու ամ յը, պավսս-մի.

nwtsty, Luka 11:5-9 ycc tcm kiszcsat

egbaydu . . . Kündi-m kpcnunaa naadozo: Ezl kldau kunes kwlus y, eyaa sccil agcma miv kpm wsl dlye hcclus ngs k-taa. Ezuma nwmcknu taapiziy se etli alwaatu ndu t-ycc qdeyi qdeyi eriziy ne etali qende ewoki y, piyeba ne agcma nabeye talu eyaa alwaatu ndu paba taaduna y t-ycc **doo taa**; ele paa mbu y, weyi e-te egcm talu mbu y, ekpakiy ezl ptkeni-l kijeyun y se eha egcm tcconay. Hali paa ptkilaak cky, emayzly se ptkeni-l kijeyun se efezi e-ccl mba ne pakundi-l tcconay ne eccl egcm.

ئۆن ھۆمۈت [ئەرچىسۇ-لى كااهەزىغ]: Greek t m piye nq l palabini tumiye cins yo, papiziq ne patasi-q l qezuu se “ti luzuu feyl” yaa “feyse feyl.” Ele ezima palabini-q l tumiye cins yo, qiwiliq ezima eyu lakt nabuyu kaahەzىغ yo. Abalu weyi ewobi t c nay kunduu Yesu k d au kune k l-taa yo, feye t lkpa-1 ne  c z s s ne eti risini wayi q d q  ne  c z s s;  sw e  c z s s y c  kaahەzىغ. Mbu q d q  Yesu heyi  -t omkpelikyaa se  sw e  c z s s y c  kaahەzىغ pa-ad ma taa.—Luka 11:9, 10.

23-29 JULI | FT

LUKA 12-13 | CY AAT MCCTS 3W1D UMB MIN

“Ikič ciuciuñaa saklye kumm”

(Luka 12:6) Εζι παριτίχη περπέδη συμασί πανουνωα
εξεκε κοβο? Πίτε Ιε Εσαΐας συν ι-ταα νακεγε γγ!

nwtsty, Luka 12:6 ከርስቲያን ተመሪ

suması [cιucιunaa]: Greeki təm piye (*strouthi'on*) nəl palabını təmliyə cıne yə, qıwılıq paa sumay cikpeləy nəga, elə dən dən lə, pacay yccəsən cιucιunaa təm yə, nəl palakını təmliyə. Cιucιunaa kənlini suması nəl pəpedəy alıwaatu ndu yə sl-taa nəl sifəyl liidiye yə.

(Luka 12:7) Mbū qđqdž pakalū mi-ñuuñ taa ñcsı payl.

սւիծք մէկ ցանկ

pakalū መ-እኩዎች taa ክውሪ የሃይል: ነወሮ ነገር ሰው ይህን ክህን

taa yō, sīcēzī ezi 100 000 mbu yō. Ezīma Yehōwa sūm nē pīkperendīnī Yesu wayl tūnyāa ḥōsī ḥōsī yō, pīwīlī se emayzī paa Yesu wayl tūnyū weyi lē ε-yōcī sīnī.

(Luka 12:7, nwt) Elē halī pakalī mī-ḥōsū taa ḥōsī tūnā. Itaase sōcōndū; iwe wazāy nē pīkūlī cīwīlūnaa sakīyē.

cl 241 § 4-5

Naboyō ekay pīzūn nē ‘pīyāsī qā nē Eṣṣā qē-hēkū taa’

⁴ Kajalay lē, Bibl wūlī kaylaa se paa Eṣṣā seyu weyi lē, emu ḥōm Eṣṣā esindāa. Yesu yōcōdaa se “Ezī paapēdī sumasī naale kobo yaa we? Pītē lē sī-taa nākēyē eṣtēlūn hadē yem nē mī-Caa tūcōlī. Pīyele mī yō, pakalī mī-ḥōsū taa ḥōsī kpeekpe. Mbu lē, itaaleyē, ikilī sumasī sakīyē kumm.” (Maatiyee 10:29-31) Mayzī ezīma tōm tūnē, tūpīzay se tīla tūmīyē kajalay punzī mīnūn taa Yesu tōm welisiyāa yōcī yō, pī-yōcī nē ḥōnā! ⁵ Ḫīrīzīl nē qīrōzī se εbē yōcī nōcōyū pīzīl nē εya cīwīlū? Yesu alīwāatū taa lē, cīwīlūnaa kaakēnī sumasī cīkpesi nīlī pēpeday yōcī sī-taa nīlī sīfēyī liidiyē yō. Yōsī se ye ḥōwēnī liidiyē pīcōyāg kūdūmāy (kobo kūdūmūn) yō, ḥōyaki sumasī naale. Elē Yesu yōcōda pīwayl se ye nōcōyū εwēnī liidiyē pīcōyīlī naale yō, εrīzīl nē εya cīwīlūnaa **kagbanzī**. Sumay ḥōgā pakpāy nē pēsēenī-lī kēzēyā yō, pīwē εzī kēfēyī wazāy yō. Pītīla sumasī nīlī sītīlī pīwō yōaa esindāa, elē suwe Līzīyū ḥāmāyzīl sī-yōcī? Yesu yōcōdaa se: “Eṣṣā εesēnī sī-taa nākēyē yōcī [halī pīkperendīnī ḥōgā pakpāy nē pēsēe kēzēyā yō.]” (Luka 12:6, 7, nwt) Lēelēeyā qīrāzīl nīlī tōm nōdū Yesu cāqāy yōcōdūn yōt-taa. Ye sumay kūdūmāy emu ḥōm kōpēm Yehōwa esindāa mbu yō, pīwīlī se εyō mō ḥōm kōpē nē pīkūlī. Ezī Yesu yōcōdūn yō, Yehōwa sūm-qō camīyē. εbē yōcī qīrāzīl mbu? Mbu pīwōcī yōcī, qā-ḥōsū taa ḥōsī maymāy, esīm sī-ḥōsū.

Đińńinī fezuu taa ḥōm

(Luka 13:24) “Icēyī mī-tī nē tēsūnūtī nōcōcī ḥōgā kēwē kōpēyā yō, mbu pīwōcī yōcī mehēyīj-mī se: Sakīyē kāy ḥōnūn se pasūn nē pāakāy pīzūn.

nwtsty, Luka 13:24 yōcī tōm kīsōzītū

Icēyī mī-tī: Yaa “lōwēs lōbu yōcī.” Yesu tōm tūnē, tīwīlī ezīma pīcēyāa se εyō εñāy pāna sīnī nē tēsūnūtī nōcōcī ḥōgā kēwē kōpēyā yō. Pēdēzī Yesu tōm tūnē takayīlī nāsīlī taa se, “lla mi-dōnī qēdē; lñāy pāna nē itē mī-taa.” Ḡrēekī lākāy agoni’zomai labī nōcī kūdūmāy nē Ḡrēekī tōm piye agon’. Nē Ḡrēekī

kūnōy taa lē, tōm piye agon’ ke hīqē, nē dōnī dōnī lē, ye pācāy yōcōdūn mba pēsēy seya se pāwa yō pō-tōm yō, nōdī palakīnī tūmīyē. Pōyōcōday wezuu “seya” wena Krīstu mba sey yōcī a-tōm Ebr 12:1 (nwt) taa lē, tōm piye nōdī palabīnī tūmīyē. Naboyō taa ye pācāy yōcōdūn “lōbīyē” (Fil 1:30; Kol 2:1) yaa “you” (1Tim 6:12; 2Tim 4:7) tōm yō, palakīnī-dī qīdī tūmīyē. Tōm piye nōdī palabīnī tūmīyē Luka 13:24 taa yō, palabīnī-dī tūmīyē qīdī hōcōlī lēlēyē taa nē pēdēzī-dī se “lōbīyē” (1Kōr 9:25; Kol 1:29; 4:12; 1Tim 4:10) yaa “you” (1Tim 6:12). Dōnī dōnī lē, palakīnī tōm piye qīnē tūmīyē alīwāatū nōdū pōyōcōdūn seyaa mba pēsēy se pāwa yō pō-tōm yō, pīwōcī nābēyē yōcōdūn se ezīma Yesu labīnī tūmīyē tōm piye qīnē yōcī, pīwīlī se εñīnīyē se esēyti-qō nē qīlabīnī tūmīyē qō-dōnī kpeekpe εzī seyu fālīsūn ε-tī nē e-dōnī kpeekpe nē esēyīnī e-dōnī kpeekpe qīdī se emu kūhegyūn yō.

(Luka 13:33) Elē sōcō, cee nē kīfe yō, pīwēnī-m se tōnōdī nōmōcū, mbu pīwōcī yōcī nāyūtī nōcōyū εesīkī agbaaydāa yem nē pītīkē Yeruzalēm.

nwtsty, Luka 13:33 yōcī tōm kīsōzītū

nōcōyū εesīkī [paapīzīl nē pāku]: Yaa “pīrīzīl nē pīkra nōcōyū lūmāyza taa se pāku.” Paa Bibl taa natū natūyō εtīyōcīl kīpāy se pākāy Mesiya kūnī Yeruzalēm yō, qīrīzīl nē qīnā lūmāyzyē nōdī Dan 9:24-26 taa. Pītālī lē, pīmōnī mbu se εyō emayzī se ye Yuuda mba iđōwā se pākuu nāyūtī nōcōyū, nē kōzī kōzī lē, ye Mesiya pādōwā se pākuu yō, Yeruzalēm pāpīzīl nē pāku-lī. εbē yōcī? Mbu pīwōcī yōcī, tētū nōdū tī-taa Sahedrēe taa mba 71 kaawēs, pēedē qīdī tōm qīhōyē sācōyē kaawēs. Ye mbu, ye pāmāyzyē se nōcōyūtī kē nāyūtī cētīyōcī yōcī, pēedē pāpīzāy se pāhuu ε-tōm. Pītīla ezīma palakāy Eṣṣā kūlāy Yeruzalēm tētū taa nē pākuu qīdī Pāska heya pēedē yōcī, pīwōcī qīdī Yesu yōcōdaa se pāpīzīl nē pāku nāyūtī dōlī nē pītīkē Yeruzalēm. Nē tōovenim taa lē, Yesu tōm labā εzī εyōcōdūn yōcī. Pōkōnī-lī Sahedrēe esindāa Yeruzalēm nē kūku ḥākū ε-tōm. Nē Yeruzalēm kolonzi wayl εsība εzī ‘Pāska heya’ yō.—1Kōr 5:7.

30 JUILLET-5 AOÛT

ΝΙΛ ΜΒΟ ΠΙΩΣ ΕΩΣ ΤΑ ΚΥ ΑΤ ΛΟΚΑ 14-16

“Piya kilebay eduuuye”

(Luka 15:11-16) Yesu tuu Farīslī mba nē takayīlī mayaa eduuuye mbu yōcī se: “εyō nōcōyū lē mbu, εwēnī pīyalāa nāsīlī. ¹² Pa-taa tēsūnūtī heyi ε-cāa se: “Caa, cēlī-m ḥāa-ḥōm hōcōlīn yōcī pīwōnī-m yōcī.” Caja

tayi-wé ε-ñílm. ¹³ Putuzi pazl Ié, túnúu ḥgu kikpey-li ki-ñílm mbu peceli-ku yó ne kiwolo téj téε, kiwéeku ki-ñílm ne aceye lakasi. ¹⁴ Kiwéeku pítija ne pité Ié, ñíccsi hanjay naķeyé lú ejadé ndí qí-taa ne ki-nesi téε kpizi. ¹⁵ Kiwolo ne külakí tétu tu nccyu tūmlys, εle tiyi-i se etiŋ afanaa. ¹⁶ Esccíl riŋj se etc afanaa tccnay, εle nccyu εeceliŋ-l.

nwtsty, Luka 15:11-16

Եսո ուսու լ մես, քանի թիվական նաև: Բյա կիլեբայ
eduuye զիւն, զիւն դու ու Յաս ածաւա լենա հօշու
սակու տա. Էդույ ունի, զիւն Յաս ածաւա վեն ակու¹
զայլս յ ա-տա. Հնի ու սուլու մես բաւ հօս տա
մես հէկու տա յ թ-յու էդույ զիւն զիւ-տա. Թոյ գոյ
լ է, Յաս յուսու առա նու տիգը արա յ տ-տօմ
ε-կույր տա չու զուա ու տես մես յ, յա արա
նու տիւ հոսու ուսու ու ե-յոմա թ-հէկու տա յ
մես յ. (Mat 13:18-30; 25:14-30; Luka 19:12-27) Ել
է էդույ զիւն զիւ-տա լ, Յաս հնի ու սուլու սոսա
մես բաւ այս ուսու ու ե-թիվական թ-հէկու տա յ
թ-յու. Պիլա չա մես պակալ Յաս էդույ զիւն
զիւ-տօմ յ, պա-շանա լուսու-ա մես. Յաս էդույ
զիւն, զիւն սուլու սոսա մես զա-շա արա յ արա
տօմա յ տօմա ու ե-թիվ նու տիւ տա յ; ե-թիվ
նու տիւ ու կրա ու նու տիւ տա յ տա յ; ե-թիվ
տիւ տա յ տա յ.

eduuye taa yo, eno ekeni kajalay piya yo, qline ele piwiliq se n̄im mbo emowa yo, pi-hcołsuñ tunuu mowua. **Kiweeksi:** Greeksi t̄om piye ndi palabini tumlye cine yo, papiziy ne patasl-dli qezuu se “kamizzi (hcołin) t̄ija taa.” (Luka 1:51; Toma 5:37) Peqezzi t̄om piye ndi Mat 25:24, 26 (nwt) taa ne lakay “faluu.” Ele ezima Yesu labuni-dli tumlye cine yo, qiwiliq n̄im weeskou yaa ezima eyu lakipi ε-ñim tumlye ne kumelendu yo.

aceye laksi: Yaa “wezuu kidekeduu caxy.” Greekil
tämä piye ndi palabunu tumiyę cine yę, qı-tbösuu niu
labi ncc kudumay ne täm pee wena palabunu tumiyę
Efe 5:18; Tiiti 1:6 ne 1Piy 4:4 taa yę. Ezima Greekil
tämä piye ndi palabunu tumiyę cine yę qıwılıq wezuu
kidekeduu caxy yę, buycı Bibl qızılyaa nabeyę qızı-
dı se “wezuu węekuu.”

ኤቴን አfanaa: Moyizi Paytu taa le, afanaa kaake kriisa wena afeysi kele kele yo, rwoycč le, Yuuda tu esindaa le, afanaa tūjoo ke tumlye nqđ q-labu yeki ne eyo esfasiy wenoju ñamtii naa ñóni yo—Lev 11:7-8.

afanaa tččnay: Ezima niya kane kaasččlaa se paa

afanaa maymaya qanccat kota, yu, siwiliq ezuma kes-wetu kaawes putoduye krem yu.—Kali Luka 15:15 yu cccatcikszutu.

Luka 15:17-24 Ենու ել կիսու կւ-տա մես յօ սէ:
“Լոմզայա սակյէ առ ման-շա զից տա, պատճելց
բայս ոչ մանկու հոգու ընո՞ւ? ¹⁸ Մանկուս ոչ
մանկու ման-շա զից տա ոչ մեհեյ-ի սէ: “Շա,
մշաքու ին ոչ Էօշ. ¹⁹ Լուսեց մանկուսնա սէ²⁰
պայ-մ ոչ ին-պից, մո-մ էջ ին-լոմզայու յեմ յօ.”
²⁰ Եցած մես լէ, տկու ըրու է-շա շօլ. Էլ թոլի
տա լէ, է-շա լուս-ի, թլախ-ի թուշուց ոչ էս եա-
լո է-շօլ, տկրու է-յօշ. ²¹ Է-պիալս հեյ-ի սէ: “Շա,
մշաքու ին ոչ Էօշ, լուսեց մանկուսնա սէ յոյ-մ ոչ
ին-պից.” ²² Կայ հեյ-ի լոմզայա սէ: “Ճասամ, լկոն
տոկ կիբայս ոչ իսսու-ի, լւս-ի վկի կոկոոյե ե-նիյ
յօշ ոչ ուստանցբալ է-նատայ էս. ²³ Լկոն վկի շօլ
ու ստանց ու լկու ոչ վլտա ու զլմեյ, մես բայս յօ²⁴
ման-պիալս տու յօ տկաւիս, ²⁴ լուսեց էֆեմա; էկե-
լեբա, լուսեց մանա-ի.” Պալա շոյայւ ստանց ուկու ոչ
բայսուց ամբայ.

nwtsty, Luka 15:17-24 ycc מִתְכַּסֵּחַ

መዕስኑ እና [mayosini-η, nwt]: Yaa “መዕስኑ ከይ-
ሱንዳል.” Greek tcm piye eno’pion tcbuu ቁጥር 1 ሰ
se “ሱንዳል.” Palabini-dq tsumiyə ቁጥር 1Sam 20:1
taa Septante taa. Mayay ኃላት የተለያዩ የአዲስ የ
የተደረገው የአማርኛ የሚጠች የሚከተሉት የ
የተደረገው የአማርኛ የሚጠች የሚከተሉት የ

εκρείγεις-ε-γγός: Yaa “εμουζι ε-Ιικραγζαγ γυνε εσσούλιμ.” Greekki tōm piye ndlı palabını tümley cinsen yç, ndlı ε φιλέ’ο ne nabuyu taa le, rədəziz-qlı se “Ιικραγζαγ γυνε μουսυ” (Mat 26:48; Mark 14:44; Luka 22:47; nwt), ειε qoñ qoñ le, rədəziz-qlı se “σσούλιμ” (Yoh 5:20; 11:3; 16:27). Ezuma caja mu ε-piyaloñ ne σσούλιμ kidañ kune ki-taa yç, piwiliq se εssessi siñi se ε-piyaloñ weyi ekpidi ε-կառքէկու γүнэ. Cä cärisi piva.

ŋya-m se ŋa-piya: Evangelim takayısı nzi pamani nesi yo, si-taa nasıylı taa le, pçsçzı “mu-m ezi ŋa-lımdıvı yem yo” kalıtı 21 taa; ele takayısı nzi

paamanı nesi ne papırızıq ne pataa-sı liu ne pukpaqlı yç, sıwılıq se tóm ndu titaaweis kalıtın ndu tl-taa. Bibl taa taziyaa nabeyə mayzıq se pçsçzı tóm ndu peede se tıla ncc kudümay ne tóm ndu tiwə Luka 15:19 taa yç.

Toko . . . kokooye . . . naatañgbala: Pitaakeni toko yem, eile piukeni **toko kibañu** yaa toko ngyu kulkili denu yo. Pitula piuke toko ngyu pacanu-ku camiyé ezi toko-naa mba pacanay ne pamusuni agcma mba pc-uyu we ñamtu yo. Ezima caja ha nymcu se pelees-ke kokooye yo, piwiliq ssocliq ne putcidiye nau wetu ndu eweni ko-ucc yo, ne piwili qibki hidaq qbu ne ñamtu ndu eweni ε-piyalu weyi episi qlyia yo ε-ucc yo. Ðonq dogn le, yomaa taaleq kokoo ne naatangbala. Ye mbu caja tijni lakasi sine si-ucc ne ewili ε-piyalu kpayi se edaçnu piusun hchu taa tu kiya ezi hchu taa mba lalaa qibki yo.

(Luka 15:25-32) Palakay mbo Ie, ε-πιγαλυ σασα weni hayim taa, ekom enctini qliga Ie, enu soo ne paye, ²⁶ εργουս lundayu nccyu se ebe palaki. ²⁷ Elie heyi se: “Ne-neu komna ne ña-caa ku no, mbo puycu yo ena-i ne e-tomnay taa lelen.” ²⁸ Ε-hoye huu ne eki-zí qliga sun. Ε-caa lli ne etendi-i. ²⁹ Ecosi-i se: “Pnzl sakiye yc mewe ña-tumiye taa, mantwesekl puycu, widiqi yututuha-m mbega se ma ne me-egbagdinnaa qltcc nasikoye, ³⁰ elie ña-piyalo enu yo, weyi ekraç ε-ñil ne ewesekini qajnaa yo, ekoma Ie, ηku elie no num tu. ³¹ Caja cosi-i se: “Man-piyalo, ma ne η qlweni tam, ne mbo mewena yo, ñatini-pu. ³² Pumunaa se qla ciyaayi, mbo puycu yo ñe-neu enu yo ekasiba, lseleeyu efema, ekeleba, lseleeyu pana-i.

Điển hình fezun taa ñüm

(Luka 14:26) “Ye nccyu εkōn mōn-cōl ne cōtsis-l-m
pikili ε-caa, e-qoo, ε-halo, e-koobiya ne ε-maymay
e-wezuu kōy, εεrziy ne εkē mōn-tōm myu.

nwtsty, Luka 14:26

ეთსიალ-მ რქის [ევრაძე, nwt]: Bibl taa tcm piye 'paðus' wulj tcm ndi ndi. Өlpirzly ne qlwili lmaçza kidekeda wena ayeki ne eyo cakini lsel ne eñliny se elabli-1 kidekediñ nabuyu yç. Yaa pirlizly ne piwili lmaçza wena ayeki ne eyo esseciñ lsel, yaa ezuma eyo nccyu taa wlyni eyo lsel yaa nabuyu siñj ne etsiaceli rwdiñ hñtuniv yç. Yaa nabuyu taa qçqfci, ye pçtçm se nccyu paðiq lsel yç, piwili se esseciñ nccyu ne rikili weyi pçtçj se eradzly yç. Kïðau naaku yç: Ezima Yakcõb kaascoli Rasæeli ne rikpaði Leeya

yc, bnyuc 1s, Bibl yccdaa se Yakccob scocli Rasseeeli ne “eradlı” Leeya. (Kide 29:31, pl-tess tcm; Wp 21:15, pl-tess tcm; nwt) Ne palabını tumiyə tcm piye ndı Yuuda mba takayısı kibinzi leesli taa mbu qədə. Ye mbu, Yesu taanlıny uccabu se ε-τομκρεլιկyaa ikraç pə-hən taa mba yaa pa-maymaz pa-ti ezi pa-paşanaa yo, mbu bnyuc yə lümayza ana aalaki ncc kudumay ne Masi leesli. (Kraç-tu ημαχzını Mark 12:29-31; Efə 5:28, 29, 33) Ye mbu, lakay “paqşu” ḥga paalabını tumiyə Mayaz kane ka-taa yc, papızlı ne pədəzli-ke se “esccli ne pikili.”

(Luka 16:10-13) Yesu heyaq ε-τὸν μυαα se: “Weyi ρεωεητι-ι lidaa ρωυο cikpelu qede yɔ, ρεωεητι-ι lidaa ρωυο ssəc qede. ¹¹ Weyi emuluu cikpem qede yɔ, emuluu qđđc ssəcam qede. ¹² Ne ye ԱՏՈ զկսու camiyε awayi նլ, akay-մι վեսու մլ-մբօ? ¹³ Լոմզյոն ոչչու ըըրէլչ էջս լմ caanaa naale: Yaa ερագչ kajalay tu ne տսալի naale tu; yaa ԵՌՈՅՆ կօռօչ tu ne eni լեօ. Լորէլչ ne լլ ԾԸ ne liidiye patumivε.”

w17.07 8-9 § 7-8

የነበረ ትንተና የሚከተሉት ነው

8 Nümcs kibañu ñgu ki-ucc qibriziy qitüjna ne qiwili se qiwé siixsiy yo le se qikpay totnaq ycc hilm ne qiboni nesi tcm susuu tumlye ndi Yesu yccdaa se pala yo. (Mat. 24:14) Endi ejadé taa halibuya cikpelay nakeye kaaweni liidiye adakay cikpelay nakeye ne kccwu liidiye ka-taa. Halı nabuyu taa keyeki ka-aleyya wondu yabu se pisa ne kapızı ne kccwu liidiye. Liidiye adakay ñga kókom ne kosu le, keceli-dı se pakpay-dı ne paqbu nesi tcm susuu tumlye. Endi koobu abalıñis uccyu heweni anasaayı kpaakpa hayum. Ekom ne ena se tcm dəzvu tumlye qilađe ndi qiwé Malayalam tetu taa yo qiyakı anasaayı kpaakpa. Peeđe elabi lımayza se ye eħay-wę anasaayı kpaakpa yı, piwazı-wę ne pikpađı se eceli-wę liidiye se pamaymay paya. Elabi lextu sijj! Mbu qđq Greesli ejadé taa koobiya nabeye qdu nesi Beteeli tumlađaa ne pahay-wę olive num, naalim waagaası ne tccnasi ndi ndi.